

ΕΠΙΘΕΤΙΚΟΤΗΤΑ ΣΤΟ ΣΧΟΛΕΙΟ...

Stress...
Teen

Η Βία και η Επιθετικότητα στο Σχολείο και τις Παρέες

Τα περισσότερα παιδιά, κάποια στιγμή στη ζωή τους, πέφτουν θύματα βίας ή επιθετικότητας στο σχολείο ή στις παρέες.

Πώς εκδηλώνεται η βία και η επιθετικότητα;

Η βία / επιθετικότητα εκδηλώνεται με πολλές μορφές. Στα σχολεία ή στις παρέες εκδηλώνεται συνήθως με τη μορφή επιθετικής συμπεριφοράς που έχει ως στόχο να φοβίσει ή να προσβάλει και να μειώσει.

Πρόκειται για ένα πολύ συχνό φαινόμενο στα σχολεία και στις παρέες των συνομηλίκων. Τα παιδιά που έχουν πέσει θύματα αυτού του είδους βίας γνωρίζουν πόσο φρικτή είναι αυτή η εμπειρία.

Ας δούμε, όμως, πιο συγκεκριμένα πώς εκδηλώνεται η βία ή η επιθετικότητα στα σχολεία και στις παρέες:

- προσβλητικοί χαρακτηρισμοί
- περιπαικτικά παρατσούκλια
- κοροϊδίες και πειράγματα
- διάδοση προσβλητικών ιστοριών και «κουτσομπολιών» για κάποιο άτομο
- σωματική βία – σπρωξιές, κλοτσιές και ξύλο
- αποστολή σκληρών και προσβλητικών email ή μηνυμάτων στο κινητό
- φωτογράφιση με κάμερα κινητού την ώρα που το άτομο τρομοκρατείται

Πολλά παιδιά, φυσικά, μπλέκονται σε καβγάδες και συγκρούσεις κάποια στιγμή στη ζωή τους, ενώ τα παρατσούκλια και τα πειράγματα είναι απολύτως φυσιολογικά όταν είναι καλοπροαίρετα και φιλικά.

Ωστόσο, όταν αυτή η συμπεριφορά αρχίζει να αποκτά πιο επίμονη και απειλητική μορφή και, κυρίως, όταν έχει στόχο να περιθωριοποιήσει ένα παιδί που δεν μπορεί να υπερασπιστεί τον εαυτό του (ή ακόμα και ένα παιδί που μπορεί να αμυνθεί), τότε η βία εξελίσσεται σε ένα σημαντικό πρόβλημα που θα έπρεπε να μας απασχολεί όλους.

Είναι φυσιολογικό αυτό το είδος βίας;

Πολλά παιδιά γνωρίζουν από προσωπική πείρα το φαινόμενο της βίας / επιθετικότητας στο σχολείο ή στις παρέες.

Κάποια από αυτά μπορεί να έχουν ασκήσει βία, κάποια μπορεί να υπήρξαν αποδέκτες επιθετικής συμπεριφοράς, ενώ κάποια άλλα μπορεί να έβλεπαν ένα φίλο τους να δέχεται συχνά απειλές και προσβολές.

Στο δημοτικό, το φαινόμενο αυτό είναι πολύ πιο συχνό από όσο φανταζόμαστε.

Τα περισσότερα παιδιά συμπεριφέρονται επιθετικά κάποιες φορές, αλλά μόνο λίγα παιδιά καταλήγουν να εκδηλώνουν μόνιμα βίαιες συμπεριφορές.

Όπως όλα τα παιδιά, έτσι και αυτά θα πρέπει να μάθουν ότι δεν είναι σωστό και δίκαιο να φερόμαστε στους άλλους με τόσο σκληρό τρόπο.

Αυτό που θα πρέπει να θυμόμαστε είναι ότι οποιασδήποτε μορφής βία μπορεί να αποτελέσει εξαιρετικά τραυματική εμπειρία για το παιδί που βρίσκεται στη θέση του θύματος.

Γιατί τα παιδιά φέρονται επιθετικά;

Τα παιδιά μπορεί να φέρονται βίαια και επιθετικά για πολλούς λόγους. Ορισμένα παιδιά μπορεί να υιοθετούν αυτή τη συμπεριφορά επειδή απολαμβάνουν την αίσθηση δύναμης και εξουσίας που τους χαρίζει η βία, αλλά και επειδή πιστεύουν ότι θα «τη γλιτώνουν» πάντα χωρίς συνέπειες.

Τα παιδιά αυτά είναι συχνά δημοφιλή στις παρέες τους, ενώ έχουν εξασφαλίσει και την υποστήριξη των φίλων τους. Κάποια παιδιά δεν καταλαβαίνουν πόσο πολύ πληγώνουν τους άλλους με τη συμπεριφορά τους, ενώ κάποια άλλα δεν νοιάζονται.

Ορισμένες φορές, μάλιστα, μπορεί να πιστεύουν ότι τα θύματά τους αξίζουν αυτού του είδους τη συμπεριφορά ή ότι «πηγαίνουν γυρεύοντας».

Κάποια άλλα παιδιά, όμως, μπορεί να αντιδρούν έτσι επειδή έχουν πέσει και τα ίδια θύματα βίας από συνομηλίκους τους ή από μέλη της οικογένειάς τους.

Μπορεί να νιώθουν ιδιαίτερα ανασφαλή, ανήσυχα, πιεσμένα από το σχολικό ή το οικογενειακό περιβάλλον, ενώ μπορεί να υποφέρουν ακόμα και από κατάθλιψη.

Στην ουσία, τα παιδιά αυτά τρομοκρατούν άλλα άτομα για να αντιμετωπίσουν τους δικούς τους φόβους.

Ορισμένα από αυτά τα παιδιά μπορεί να νιώθουν πολύ μόνα και να ντρέπονται για τον άσχημο τρόπο με τον οποίο συμπεριφέρονται στους άλλους. Μπορεί, μάλιστα, να φτάσουν στο σημείο να πιστεύουν ότι είναι τόσο κακοί άνθρωποι, ώστε τους αξίζει να τιμωρηθούν σκληρά. Μπορεί ακόμα και να φοβούνται επειδή κανείς δεν τους σταματάει.

Έχει αποδειχτεί ότι η επιθετικότητα, όταν δεν αντιμετωπίζεται αποτελεσματικά από νωρίς, συνεχίζει να εκδηλώνεται και κατά την ενήλικη ζωή, οδηγώντας σε βίαιες και εγκληματικές συμπεριφορές.

Αγόρια και κορίτσια εκδηλώνουν συχνά διαφορετικές μορφές βίαιης συμπεριφοράς

Οι προσβολές, τα πειράγματα και τα κοροϊδευτικά παρατσούκλια αποτελούν τις συνηθέστερες μορφές επιθετικής συμπεριφοράς. Ωστόσο, πολλά αγόρια χρησιμοποιούν επίσης τη σωματική τους δύναμη για να εκφοβίσουν τα θύματά τους.

Τα κορίτσια καταφεύγουν συνήθως σε άλλες λύσεις – για παράδειγμα, μπορεί να αποκλείουν κάποια κορίτσια από την παρέα τους ή να διαδίδουν προσβλητικές ιστορίες για άλλα κορίτσια. Αυτές οι μορφές επιθετικής συμπεριφοράς είναι εξίσου τραυματικές για το θύμα.

Πόσο σημαντικό είναι αυτό το φαινόμενο;

Ορισμένες φορές οι ενήλικοι δεν μπορούν να καταλάβουν πόση απόγνωση και στενοχώρια μπορεί να προκαλέσει η επιθετική συμπεριφορά στις παρέες των συνομηλίκων, ιδιαίτερα όταν αυτή περιορίζεται «μόνο» σε λεκτικές προσβολές και πειράγματα.

Ωστόσο, το παιδί που είναι αναγκασμένο να ανέχεται διαρκώς τις προσβολές και τα κοροϊδευτικά σχόλια των συνομηλίκων του, μπορεί να υποφέρει τόσο όσο και το παιδί που έχει υποστεί σωματική βία. Αυτό το πρόβλημα μπορεί να επηρεάσει τις επιδόσεις των παιδιών στο σχολείο. Πολλά παιδιά, μάλιστα, φοβούνται τόσο πολύ, ώστε φτάνουν στο σημείο να μη θέλουν να πάνε στο σχολείο.

Τι μπορούμε να κάνουμε;

Στα σχολεία θα μπορούσαν να γίνουν πολλά πράγματα για να σταματήσει η εκδήλωση επιθετικών συμπεριφορών. Θα πρέπει να υπάρχει μια σαφής και αυστηρή γραμμή όσον αφορά την αντιμετώπιση αυτών των περιστατικών. Σύμφωνα με τις έρευνες, όταν όλοι όσοι συμμετέχουν στη σχολική ζωή – καθηγητές, μαθητές και γονείς – αντιτίθενται σθεναρά στο φαινόμενο της βίας, τότε αυτό εκδηλώνεται πολύ πιο σπάνια.

Είναι σημαντικό να καθίσταται σαφές ότι όλοι πρέπει να σέβονται τους άλλους – και ότι οι μαθητές έχουν το δικαίωμα να μην πέφτουν θύματα επιθετικών συμπεριφορών. Τα σχολεία θα πρέπει να βοηθήσουν τους μαθητές να κατανοήσουν πως δεν είναι κακό να ομολογούν ότι δέχονται απειλές και προσβολές.

Τα παιδιά έχουν, επίσης, την ανάγκη να γνωρίζουν ότι θα γίνει κάτι για να σταματήσει αυτό το φαινόμενο, διαφορετικά δεν πρόκειται να μιλήσουν σε κανέναν ενήλικο.

Τα σχολεία μπορούν, ακόμα, να διδάξουν στα παιδιά χρήσιμες δεξιότητες, όπως ικανότητες διαπραγμάτευσης και επίλυσης συγκρούσεων.

Τα παιδιά που έχουν υποστεί υπερβολικά βίαιη μεταχείριση, θα πρέπει να ακολουθήσουν κάποιο πρόγραμμα ψυχοθεραπείας, ώστε να ανακτήσουν την αυτοεκτίμηση και την αυτοπεποίθησή τους.

Τα παιδιά που εκδηλώνουν επιθετική συμπεριφορά, δεν δέχονται τόσο εύκολα το γεγονός ότι χρειάζονται ειδική βοήθεια, γιατί δεν πιστεύουν ότι έχουν κάποιο πρόβλημα.

Κάποια από αυτά, ωστόσο, μπορεί να υποφέρουν από κατάθλιψη ή από αισθήματα φόβου, γι' αυτό θα μπορούσαν να ωφεληθούν σημαντικά από ένα πρόγραμμα ψυχοθεραπείας και από την παραπομπή σε ειδικό.

